3. Nacionalna konferencija sa međunarodnim učešćem
Fakultet tehničkih nauka u Čačku, 25-27. Septembar 2015.

3rd National Conference With International Participation
Faculty of Technical Sciences in Čačak, 25-27. September 2015.

UDK: 004:371 Stručni rad

KORIŠĆENJE DRUŠTVENIH MREŽA U NASTAVI TIO U OŠ „JEVREM OBRENOVIĆ“ U ŠAPCU

USING SOCIAL NETWORKS IN ICT CLASSES AT JEVREM OBRENOVIĆ PRIMARY SCHOOL IN ŠABAC

Duško Bojić
OŠ „Jevrem Obrenović“ Šabac
sensei@ptt.rs

Apstrakt: *Globalni trendovi ukazuju na tranziciju od ekonomija zasnovanih na masovnoj proizvodnji ka ekonomijama zasnovanim na znanju. Ovaj proces, u velikoj meri omogućen ICT, značajno utiče na razvoj ljudskih potencijala i uzrokuje promene u svim aspektima obrazovnih procesa i života uopšte. Stoga je potrebno naročito zalaganje kako bi se potencijal ICT iskoristio u formalnom i neformalnom obrazovanju u Republici Srbiji i time što adekvatnije odgovorilo na izazove informacionog doba i doprinelo socioekonomskom razvoju zemlje.* [1] *U današnjem informacionom dobu obrazovanje je jedan od važnih činilaca odgovornih za napredak i razvoj društva. Tradicionalno obrazovanje, koje se bazira na prenošenju informacija, jednosmjernoj komunikaciji, pasivnom učenju i činjeničnom znanju, ne može zadovoljiti potrebe savremenog društva.* [2] *Strategija razvoja obrazovanje u Srbiji do 2020. godine prepoznaje značaj i ulogu novih tehnologija za unapređivanje obrazovnog sistema. Zbog toga je Nacionalni prosvetni savet inicirao izradu dokumenta "Smernice za unapređivanje uloge ICT u obrazovanju".* [1]
Ključne reči*: obrazovanje, učenje, znanje, ICT*

Abstract: *Worldwide trends point to transition from mass-producing economies to knowledge-based economies. This process, mainly facilitated by ICT, significantly influences human potential development and causes changes throughout the education process and life in general. Therefore significant effort needs to be expended in order to utilize ICT potential in both formal and informal education in Serbia and such effort would aid in the challenges of the IT age and contribute to the country's socio-economic development. [1] In the current age of information education becomes an important factor in social advancement and development. Traditional education, based on information transfer, one-way communication, passive learning and factual knowledge cannot satisfy the needs of a modern society. [2] Strategy for Education Development in Serbia 2020 recognizes the significance and the role of new technologies in upgrading the education system. That is why the National Education*

Council of the Republic of Serbia initiated the drafting of a document called Guidelines for Advancing the Integration of ICT in Education. [1]
***Keywords**: education, learning, knowledge, ICT*

1. UVOD

Jedan od ključnih oblika društvenih medija koji je obeležio web 2.0 jesu društvene mreže. Društvene mreže su web bazirani sistemi koji omogućavaju pojedincu da izgradi javne ili polujavne profile u okviru navedenog sistema, da izgradi listu veza sa drugim korisnicima sa kojima razmenjuje sadržaje i na osnovu kojih proširuje svoje veze sa drugim korisnicima unutar sistema. [3]

Društveni mediji su aktualnost našega društva i rezultat tehnologija koje utiče na načine na koje delimo i prikupljamo informacije, te načine kako komuniciramo, pa tako one menjaju i načine na koje učimo i podučavamo. Kao što je sve više studenata, roditelja, nastavnika i administratora uključeno u društvene mreže kao što su Facebook, MySpace, Twitter i YouTube za obrazovne, školske komunikacije i druge svrhe, linije između obrazovnog i ličnog umrežavanje postaju sve više i više zamagljene.
U današnjem informacionom dobu obrazovanje je jedan od važnih činilaca odgovornih za napredak i razvoj društva. Tradicionalno obrazovanje, koje se bazira na prenošenju informacija, jednosmernoj komunikaciji, pasivnom učenju i činjeničnom znanju, ne može zadovoljiti potrebe savremenog društva.

Različite škole koriste društvene mreže drugačije. Neke za komunikaciju s roditeljima i učenicima ili pak kako bi unapredili učenje jer društvene mreže omogućuju učenicima i studentima da se povežu u obliku virtualne zajednice.

Ako ste se ikad pitali šta će u budućnosti biti s tradicionalnim obrazovanjem, ne bi se trebali iznenaditi da za desetak godina, ili čak pre, će 70% buduće generacije učiti u virtualnim školama, gde se nastava organizuje putem web-a. Profesori će iskoristiti društvena web-mesta kao što su Facebook, Twitter, YouTube da angažuju učenike/studente u nastavi. [4]

2. DRUŠTVENE MREŽE (FACEBOOK) U NASTAVI

Što se tiče popularnosti društvenih mreža, u Srbiji je najpopularniji Facebook sa 2,7 miliona registrovanih naloga. To je opšteprihvaćeni standard jer nudi najširi spektar mogućnosti i konstantno se unapređuje novim funkcijama. Duboko je uverenje da će značaj društvenih mreža u Srbiji nastaviti da raste, u ovom ili nekom drugom obliku, te da treba pomno pratiti i spremno dočekati sve veći broj inovacija koje prate ovo dinamično i uzbudljivo tržište. [5]

Van škole, učenici osnovnih škola računare koriste za igranje igrica, „četovanje" i pretragu zabavnih sadržaja na Internetu: Facebook, Google, You Tube, Twiter, sajtovi

sa igricama, modni sajtovi i blogovi, Torent, Filmovizija. itd. Na Internetu u proseku provode tri sata dnevno od čega je 15 do 30 minuta namenjeno učenju. Internetu retko pristupaju sa mobilnih telefona jer im je to skupo. [1]

Međutim, društvene mreže se mogu koristiti i u nastavi, za učenje. Facebook može postati odlična e-learning platforma. [3]

Tradicionalna nastava gde nastavnik predaje a učenici hvataju beleške ne samo što nije u skladu sa savremenim teorijama učenje, već nije u skladu ni sa njihovim interesovanjima, što automatski vodi ka odsustvu pažnje i gubitku motivacije. Tehnologija ne treba i ne može da zameni nastavnika, ona samo treba da mu pomogne.

Svim učenicima se vrlo dopada kada nastavnici sa njima komuniciraju preko Facebook-a. One nastavnike koji sa njima komuniciraju preko Facebook-a ili druge društvene mreže koriste za postavljanje zadataka za vežbanje pred pismeni zadatak, učenici procenjuju kao „moderne i sposobne". [1]

3. NA KONKRETNOM PRIMERU U PRAKSI

U školi u kojoj radim, već 4 godine u nastavi TiO intenzivno koristim ICT i društvene mreže: Facebook i Edmodo. Želja mi je bila da unesem nekakve promene u nastavu predmeta koji predajem, pogotovu što sam koncept AUN prihvatio od prvog dana rada u školi. Trebalo je, sa jedne strane rasteretiti učenike od preobimnih nastavnih sadržaja a sa druge strane ispratiti mnogobrojne novine iz oblasti pedagoških nauka i ICT. Mislim da sam to uspeo koristeći ove dve društvene mreže.
Kako to funkcioniše u praksi?

Na početku svake školske godine na Facebook platformi formiram dve grupe: TiO6 i TiO8 (u tim razredima radim koristeći Facebook) a program sedmog razreda odrađujem koristeći Edmodo. Na prvom času učenicima pokažem i objasnim kako je to zamišljeno da funkcioniše (prethodno sam od njih dobio informaciju da svi imaju profil na Facebook-u?).

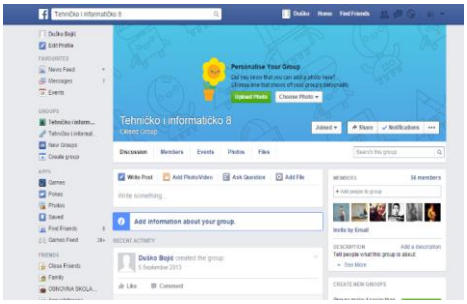

Home page TiO8

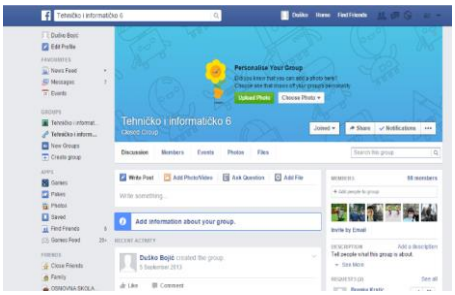

Home page TiO6

Njihov prvi zadatak se sastoji u tome da sa svog profila pošalju zahtev za prijem u članstvo (grupe su zatvorenog tipa i ja, kao administrator, potvrđujem prijem). Nakon toga su im dostupni materijali i informacije koje ja postavljam na zid. To mogu da budu predavanja, kvizovi, informacije o tome šta da ponesu od pribora na sledeći čas, šta ćemo raditi na sledećem času… Svi materijali koje postavljem su u vezi sa temom koju treba da obrađujemo na sledećem času tako da učenici imaju mogućnost da vide šta ih to očekuje sledeće sedmice.

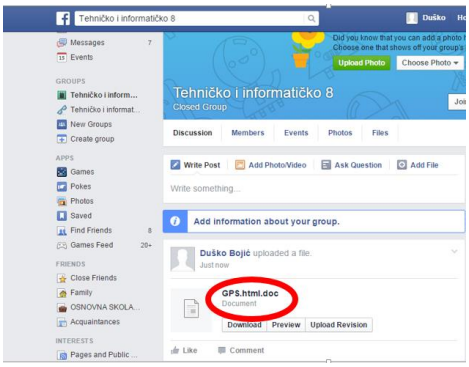

TiO8: GPS.html.doc

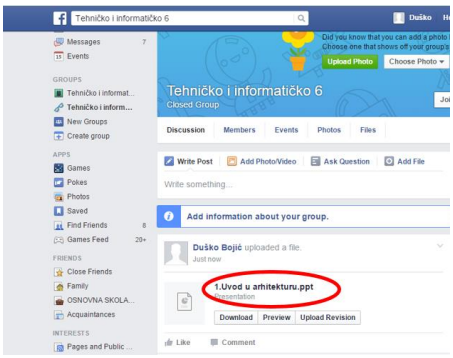

TiO6: Uvod u arhitekturu.ppt

Nakon toga učenici mogu da vide o čemu se radi (Priview) ili da postavljeni material prebace na svoj računar (Download) kao i da ga odštampaju, ako žele.

Za sve što im nije jasno mogu da mi postave pitanje ili da ostave nekakav svoj komentar ili predlog.

Često se dešava da sami pronalaze određene sadržaje na Internetu pa linkove do njih postavljaju na zid tako da svi zainteresovani mogu da vide o čemu se tu radi.

Što se tiče samog rada na času, maksimalno koristimo ICT. Učenicima nisu potrebne ni sveske, ni olovke, ni udžbenici. Svi imaju računar ispred sebe.

Na početku časa formiraju Word dokument sa osnovnim podacima o temi, broju časa, ciljevima časa. Tokom obrade teme ja im postavljam određena pitanja a oni odgovore traže ili na Internetu ili na predavanjima postavljenim na Facebook-u. U okviru tih predavanja se naleze određeni linkovi, koje im ja predlažem da posete, kako bi proširili znanje (namenjeno prvenstveno onom malom broju učenika koji uvek žele malo više). Sve što pronađu o datoj temi (slike, tekst, video) prebacuju na svoj dokument čime kompletiraju svojevrstan rad na času, korišćenjem ICT. Poslednji deo zadatka se sastoji u tome da taj dokument, putem elektronske pošte, pošalju na sopstvenu E-mail adresu kako bi im to, u svakom momentu, bilo dostupno.

Ja sam u situaciji da mogu da dajem zadatke različite težine različitim grupama učenika (diferenciram nastavu).

Veoma često izaberemo dobrovoljca koji snima čas (mobilnim telefonom ili kamerom) pa sam u mogućnosti da te klipove analiziram kako bih uočio eventualne nedostatke i ispravio ih na sledećim predavanjima. Učenicima to može da posluži kao određeni podsetnik na ono što se radilo na tom času a veliku korist mogu da imaju oni koji tog dana, iz nekog razloga, nisu bili u školi.

Sasvim sam iguran da se ovo u mnogome razlikuje od tradicionalnog načina održavanja časova.

4. ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

Sam tradicionalni način odvijanja nastave novim generacija nije nimalo zanimljiv, što uzrokuje nemire u učionici, neposlušnost, nezainteresiranost za gradivo i sl. Korišćenje novih tehnologija, kao što su društvene mreže, osvežuje i približava nastavu učenicima.

Sama priroda društvenih mreža omogućuje korisnicima da komuniciraju, razmenjuju ideje, i sarađuju što je odličan medij kroz koji studenti mogu učiti i biti podučavani. Zbog toga, prepoznajući potencijal korišćenja društvenih mreža u cilju olakšavanja učenja među učenicima i studentima je jako bitna. Društvene mreže podstiču učenike i studente da se uključe u diskusije, da nauče tražiti kvalitetne informacije, da razviju veštinu pisanja i prihvatanja drugih. Ovo su neke ključne tačke koje im neće biti samo potrebne tokom školovanja već i u daljem životu.

Na žalost, još uvek ostaje pitanje koje se mora postaviti – koje ćemo metode, odnosno metodologiju koristiti? [6]

U mnogome, to zavisi od kreativnosti nastavnika i njegove vizije šta želi postići u nastavi i u kolikoj meri je sposoban da svoja predavanja prilagodi novim trendovima i zahtevima vremena u kojem živimo a sve zarad učenika. Jer, mi smo tu zbog njih a ne obrnuto!

Korišćenje ICT u nastavi podrazumeva i novu ulogu nastavnika. Nastavnik dobija ranije nepostojeće funkcije: predlaže učeniku potencijalne resurse, izvore znanja, i načine kako da do njih dopre; pomaže učeniku da pročisti svoje ciljeve, te da otkrije načine kako da ih dostigne; učestvuje i moderira diskusije o prikupljenim pojmovima i znanjima, prilaže dodatni materijal za proučavanje; konstantno usavršava sopstveno znanje i veštine; održava kontakt sa učenicima i vodi evidenciju o njihovom znanju i dostignućima.[7]

Posle nekoliko sezona rada na ovaj način mogu da konstatujem da se veliki broj učenika veoma dobro prilagodio ovom načinu rada i da se veoma aktivno uključuju u sve aktivnosti. Naravno, uvek ima i biće onih koje ništa ne može pokrenuti i kojima je sve dosadno. Moramo prihvatiti i tu činjenicu ali, na svu sreću, njh je veoma mali broj.

LITERATURA

[1] Istraživanje o upotrebi ICT u školama Srbije, S. Džigurski, S. Simić, S. Marković, D. Šćepanović, Vlada R. Srbije, 2013.
[2] http://www.carnet.hr/upload/javniweb/images/static3/91307/File/ICT_Edu_Edmodo_prirucnik.pdf
[3] Društvene mreže kao web 2.0 alati u nastavnom procesu, V. Radosavljević, N. Vugdelije, INFOTEH-Jahorina, mart 2013. Zbornik radova
[4] http://www.skolskidnevnik.net/2013/02/drustvene-mreze-u-nastavi/
[5] http://www.planeta.org.rs/46/15temabroja2.htm
[6] http://www.skolskidnevnik.net/2013/02/drustvene-mreze-u-nastavi/
[7] Nadrljanski, Đ. Kompjuteri u obrazovanju, Novi Sad, 2008.